

Ügyszoba Granátos utca 465 szám
III-dik emelet, és Dorotya utca 16
sz. Fogelléle ház 1-ső emelet Szer-
relmei Miklós müintézetében.

Előfizetés.

	Pesten.
Három hónap helyben	3 ft.
Hat hónap	6 ft.
Egy év	12 ft.

Felelős szerkesztő: **Lauka
Gusztáv.**

Vidéken előfizethetni minden posta-
hivatalnál.

Előfizetés.

	Vidéken.
Három hónap vidékre	3 ft. 24 kr.
Hat hónap	6 ft. 48 kr.
Egy év	13 ft. 36 kr.

Kiadó: **Lauka Gusztáv,
és Szerelmei Miklós.**

(D O N G Ó.)

Legujabb hírek

a római sánczoktól.

- Jun. 28. Az önkéntesek megverték a csajkásokat.
Jun. 29. A csajkások megverték az önkénteseket.
Jun. 30. A csajkások az önkéntesekkel egyesülve megverték a ráczokat.
Jul. 1. A ráczok megverték az önkénteseket.
Jul. 2. A csajkásokat megverték a ráczok.
Jul. 3. A csajkások megverték a ráczokat.
Jul. 4. Az önkéntesek megverték a ráczokat.
Jul. 5. A ráczok, önkéntesek, csajkások összezavarodtak, a kimenetel még eddig nem tudatik

(Ilyen hiteles hírek naponként jönnek a táborból.)

Ki a cigány?

Aggodalom tölt el bizannyal minden keblet a kérdéseknek e nagy kérdésére.

Ezen kérdésre sok szép hölgynek elpártolt kedvese, és még több kosaras legénynek hűtlen imádottja, pénztözsérnek okosan megbukott adósa, abrándozónak az elfogyott holdvilág, költőnek erszénye, aggszűznek fiatal évei, éhezőnek üres tarisznyája, özvegy embernek első házassága jut eszébe akaratlanul is.

Ez ama nagy kérdés, melyre a hadverő ob-
sitos torkára, a kiénekelt dalszínész nő meggyen-
gült hangjára, az urfi hiúsult házassági tervére, a

mennyei százsorszép letűnt csillagára, a telivér
arszlán lukas csizmájára, az ujságíró végre, sem
utó, sem elő nem fizetői nagy számára gondol. A
nép pedig ... igaz a nép nálunk még
nem tud gondolkodni.

Ha még most sem tudatik világosan, ki lé-
gyen a cigány? — azért ne higye ám senki,
hogy mind ez nem a dologra tartozik, miután meg
van írva: a lángészt nem lehet karó közé verni,
s a teremtő tehetség formáságokhoz nem nyűgözi
magát. Finom értetlenség, könnyű eszmezavar,
véletlen fordulat, bámulatos többértelműség,
meglepő át- és eltérés, retorikai szépszavakból,
tropusokból, és figurákból összefércelt sem mi
a fő kellékek, mellyekkel, ha nem áldott meg az
anyatermészet, mondj le a füleid mellé álmodott
borostyánról, s tégy úgy, mint igen sokan tesznek,
— aludjál. Pongyola rendtelenség a nagy ta-
lismán, melly ha sajátod, bizony mondom neked:
írónak — nem tejből készült értetik — születél.
Rendszeres munka legfelebb is parasztnak való;
azért áll mögötte, szénakaszáláskor a zsinoros
dolmány.

Rendtelenség az élet élvezete, s kinek nem
szándéka a holdhoz létrát támasztani, adja meg
magát ezen hosszas tapasztalás után felállított
épületes igazságnak előtte, mellynek támogatásá-
ra oklevél gyanánt szolgálhatna: pénztárunk, ét-
tárunk, eszköztárunk, ruhatárunk, pertárunk...
és ... de már itt illendő lesz egyenesen áttérni
a tárgyra.

Mieöltt elmondanék, hogy a cigány kivált-
képen szereti a fehér kenyeret, illik tudni: hány-
féle a cigány? Egyenes felelet: szoros értelemben
egy, tágasabb értelemben kétféle: rendes
és rendkívüli; fehér és fekete. Hogy az
élet a rendkívüli osztályhoz tartozóknak sok-
kal nagyobb szerű szerepet osztott ki, mint ama-
zoknak: mondani is felesleges.

A rendkívüli cigány állandóul sehol, több-
nyire mégis a fővárosban lakik.

Vallásuk, minthogy templomuk nincs, mert

azon házak, mellyekben ők, a vallásos szelíd höl-
gyek felett ima helyett arczátlan szemlét tartan-
nak az istené — bizonytalan.

Tanulmányuk — hazugság, mellyben foglal-
tatik egyszersmind az álom és pénzfejtés.

Életmódjuk: kártyavetés. Hajlamuk: a
csalás.

Természetöknél fogva a csúszómászó állatok-
hoz tartoznak.

Elvük: a köpenyegét mindig szél ellen for-
gatni. Ők ki nem állják az ezüstgombos mentét,
s e tekintetben térnek el leginkább a rendes czi-
gánytól.

Időtöltésök: heverés. Multságuk: a csá-
bitás; élvezetük: tervkoholás; jellemük:
nincs.

Hogy a cigány nem szeret tanulni, pusztá rá-
fogás. Mária Terezia uralkodása óta az idők meg-
változtak. Vannak közöttük: külömbféle mester-
séget üzők, művészek, bűvészek, révészek, böl-
csészek, írók, hajnyírók, stb. stb., még publicis-
ták is, mint mondják nagyszámmal, és nagyszáj-
jal.

A cigányok továbbá, mint említék, ismét
kétfélék: fekete és fehér bőrűek. Ezen utóbbi-
biak, mint a rendkívüliekkel komaságban levők,
sőt több tekintetben velök ugyan azok — mind-
nyáján — az ugynevezett nagyvilág emberei osztá-
lyába sorozandók. Ismertető jeleik közé tarto-
zik a bigyesztett ajk, betanult szemjáratás, nyi-
rott szakáll, (a cigány szeret ifjunak látszatni),
s ha talpallótlan bugyogóik lukatlan minéműs-
géről meg vannak győződve, folytonosan élén-
kek, lármások és vidorak. Nyakban és de-
rékban főképp hajlékonyak. Valamint a
rendkívüliek, ugy ezek sem tanulták a szakács-
mesterséget, a főzést tehát szabadalom nélkül
gyakorolják.

A cigányoknak e fajától általánosan a szép-
nemnek, különösen pedig a gazdag özvegyeknek
szükség leginkább örizkedniök, már csak azon
oknál fogva is: mert az e fajta betanult ábrándó-

zó cigány urfiak veszedelmesen szerelmesek, értetik: a pénzbe; de ez nem az ő hibájuk. — A cigány, hacsak épenséggel aprónak nem született, szereti az orrát magasan hordani. A pereczet azonban nem orrukon, hanem karjukon viselik, kiknek van; sokan mondják, hogy kár! A rendkívüli cigány a nagyvilág embere, s mint ilyen uri és uriatlan körökben, idő s helykülönbség nélkül mindig egész kedvvel mulat — más költségén.

Most pedig szóljunk a rendes fekete, tehát született cigányról.

Ez igen sajátos népe a földnek, csak úgy születik, mint más ember — sírva. S ha egyszer igazán meghalt, más oldalra épen úgy nem fordul meg fuvásáig a nagy trombitának, mintha életében cigány se lett volna. Az ő kedvéért a természet tehát szinte nem tett ugrást; de annál inkább ugrat ő másokat, főképp ha a világra, mint született brugos vagy hegedűs csöppent. Azonban mai időben már a cigány is más nótáján járja.

Vevé pedig e népfaj eredetét Egyiptomból; innét van, hogy mi nevezük őket és ők nevezik magukat Pharao hadának. Miután sáskák lepték el az országot, s a nilus halai egy lábíg elvesztek, Áron nemzetségének, a vörös tengeren történt átköltözködése után pedig, még a vöröshagyma sem termelt magától, különfelekezetekre oszolva, közülök sokan, Vajdák vezérlete alatt, széthordák sátorfájikat széles világon, és lönek roppant utazásokat vizen és szárazon, míg néhány életrevalóbb familia végre eljutott Magyarországra, tevéen ez is egy részét a világnak, s találtak az irás szavai szerint itt nagyatyafiságra.

A cigány választott népe az urnak; fogantatásánál a természet fülhegyére aggatott minden eredetiséget, ki ne tudna ujára szedni legalább is egy pár anecdotát, melyben a cigány lángészszikrái tüzelnek? s valóban azt hinné az ember: bőribe van növe a költői tehetség, neki nincs mit tanulni másától, mert ő magától tud mindent, mi egyébiránt általános és dicséretre méltó tulajdonsága mindenrendű, rangú és című cigány-nak.

Mióta Tubalkain a vaskoholás mesterségét felfedezte a világ sokszor megfordult tengelye körül, s korunkban a civilizáltabb cigány-nemzedék már nem vas, hanem tervkoholásból él.

Legdicséretesebb a cigányban, hogy párt-hoz nem tartozik, innét van, hogy midőn ő valamely faluközömben átteszi a lábát, politikai tájékozás végett, mindennek előtt a legmagasabb pontot keresi fel szemé, mely rendszerint a toronytetőn végződik, s a mint itt keresztül vagy kakas teszi az uralkodó vallás óramutatóját, az ő hite is a szerint változik. Rágalom tehát, hogy a cigány nem bír önállással.

De mindennek felett ellensége a cigány a világosodásnak. És méltán; mert az égő gyufák felfedezése, épen úgy végromlást hozott

acézalaira, mint közelszegényedést a taplós kofákra.

A' kalódák szelíd őskorában, a markosabb igazság látványos és épületes kiszolgáltatása alkalmával, cigány huzott hurkot az istrágon, később az ördögös német e tekintetben is eleibe hágott, és most készít az ügyefogyott szerencsétlen, ha édesapja hibájából klarinétot meg nem tanult, pipaszurkálón kívül, pecsénymót és ezüst gyűrűket — önből. A bankjegy s hamis váltókészítésre a fehér bőrű értelmesebb cigány nemzedék, alkalmasabb.

Mindezen előjogánál fogva, a cigány nem adózik, sem ökrétől, sem szamarától, sem pedig személyes magától.

Most pedig az olvasóra bizatik megfejtetni: tulajdonképen ki is hát a cigány?

Néprománczféle.

Nyári szombat este volt.

Az erdő szélére

Várta Ferke Őrsikéjét

Malacz pecsényére.

Várta soká már a hold

Jó magasra hágott,

S már fanyárson kisütötte

A lopott jószágot.

Hej de Őrsi még se jön,

Oda minden kedve,

S a malaczal kis kutyája

Mulat a berekbe!

Kanász Ferke Őrsikének

Elment ablakára.

S oly keservesen dudált, hogy

Megrepedt a — szája.

Vajda János.

Tamás Táblabiró.

A' zöld asztal mellett, mint egy hasas hordó,

Mély bölcsességgel ül Tamás táblabiró.

Derekába hizott mangaliczanyakán

— Vakmerő állítás — de a feje ül tán?...

A' biz a' s' gondokkal fenekig pakolva.

Beesett mellére le vagyon konyulva

Mint egy boglyába szúrt kövér napraforgó

S' nagyot nagyot sohajt Tamás táblabiró!

Az — az, kérem szépen: hortyog biz ő szegény.

Elescsullatta őt egy gyönyörű remény:

Nézzétek csak arca vánkosságba száját.

Mint motyog magában .. s' mint mondja: retrograd...

S' kezében a botot miként emelgeti —

Hogy az országgyűlést mindjárt szétkergeti! —

Úristen! hát e' mi? — köny pereg pofáján.

Mint egy megszárt piros bécsitök oldalán ...

A jámbor, a meghalt alkotmányt siratja,

Melly őt esendekén olly szélesre hízta,

'S fájdalommal gondol szép titulására,

Mellynek már nem adnak semmit rovására!

Ott meg egy botozott jobbján jön elébe.

Ki őt kölesönformán üti agyba — főbe ...

'S a többi ... ki tudná mind elősorolni.

A mért most önéki szükség álmódzni?

Tán hogy törvényszéki diurnumát Tamás

Ne munkálatáért szedje fel ... mikint más ..?

Vagy arról álmodik a gömbölyű golyhó:

Mikint lehetne ő végső táplabiró.

Kinek úgy történnék szerencsés halála, —

Hogy lévén egy követválasztásnak napja:

Átkarolt hasával nagy sebes futtába — —

Bunkósbottal küldnék őt a másvilágba! —

Erről is álmodik: centralisatio

Ezt meg nem emészti Tamás táblabiró;

Mert még álmából is felzaklatja képe ...

'S amint felnéz ... épen egy rab lép elébe

...., Nos — mond — kend az az akasztófára való?...

'S — — sententiát dictál Tamás táblabiró!!

Tóth Endre.

Egy költő szobapróbája népgyűlés előtt.

Motto: A' zsarnokok földön futók, a' nép szabad!

Ragyogó, fenséges nép!

A zsarnokok földönfutók; a nép szabad! ismétlem ezen gyémánt szavakat, ismétlem azért is, mert a világ teremtése óta, illyesmit tiszta lelkiismerettel nem mondhatánk.

Vegyük fel pontonkint:

A zsarnokok! tudjátok e ragyogó fenséges nép kik valának a zsarnokok? — Zsarnokok valának kik kávést früstököltek, midőn mi száraz kenyeret alig nyerünk; kik tiz tál ételt ebédelték, mikor mi három tálalt; kik uzsonáltak kényelemben, midőn mi dolgozánk uzsona nélkül;

Ugyan miért szemtelekedik ön ezen esekélységért illy korán reggel ! nem látja hogy Kohn Moises barátom már megtisztelt látogatásával ...

kik vacsoráltak négy tálételt, midőn mi egy tál-
étellel gyomrunkban szállunk nyugalomra, kik kos-
csin járnak mikor mi gyalogalunk; kik madráz-
kon feködtek, és selyem paplaannal takaródtak,
midőn mi szalmazsákra feküdtünk, s párával taka-
rarázódtunk; kik száz törvénytelen nővel kéje-
legtek, midőn mi egy nővel kéntelenítettünk meg-
elégedni; kik finom posztó, és selyem ruhában
jártak, midőn mi durva posztó vagy éppen vászon-
ruhába jártunk; kik reggeli 10 óráig aludtak mi-
dőn mi már 5. órakor felkelünk; kik végre per-
te, vagy legfellejebb per kend szőlítgatának, mi-
dőn mi nagyságoltuk.

Többet is felhozhatnék még de ti már is ismeritek a zsarnokokat!

Földönfutók! az az: ki Londonba, ki Párizsba, ki Ischlbe, ki Sveczba, ki Olaszországba futott. Már pedig ezen helyek mind földek! Ergo földönfutók!

A nép szabad! Ragyogó nép! ez az ujháb forradalom fundamentuma. Hatásos rémitően hatásos szó! Megnyílnak a régi szeplőtlen, és nagy-szerű bibliai élet vasas kapui, Iehullanak a mesterséges záruk, s ti minden erőködés nélkül betolakodhattok az ígért Chanaan gyönyörűségeibe.

Ehettek a mennyit tetszik!

Ihattok a mennyit tetszik!

Mulathattok a mennyit tetszik!

Dolgozhattok a mennyit tetszik!

A mint köszöntenek úgy köszöntök vissza!

A mint czimeznek, úgy czimeztek vissza!

Ha benneteket ütnek, tiis üthettek!

Urakká tetteket, ha úgy tetszik, grofokká, bárókká, ha tetszik. szekéren járhattok, vagy loháton, ha tetszik!

Vadászhattok, ha tetszik!

Szóval tiis zsarnokok lehettek ha tetszik!

S tudjátok e ki előtt boruljatok le — ha tetszik — mind ezen fundamentalis engedményekért.

A francziák előtt ragyogó nép.

Le a kalappal ha francziát láttok az utcán. Különbön jogosan tartjátok fenn a kalapot — jogosan, mert ti voltatok a forradalom fundamentuma.

Még egyszer orditom tele torokkal a nép szabad! nekem így tetszik, mondjátok, vagy inkább ordítsatok szerény barátotoknak millió éljent ha tetszik.

S én vissza vonulok most oda hol a levegőben ihletség van.

Akarom hogy senki se kövessen. Nekem úgy tetszik.

A Románok Refrainje.

Ugy látszik, mintha legtöbb ujkori romanok eroticus érzelmek felizgatására irattak volna; egytellen, de nagyszerű themajok — házasodni. Geszternél virágos mezőkön házasodnak a regényhősei, Hollunder árnyaiban, a birkák ko-

lomphangzásainál; Schilling, Langbein és Claren százféle utakon és ösvényeken hurczolják a szerelmeseket, míg erdészlakban, vagy szénógető kunyhóban összeadatnak; Lafontaine és Koczebuenél történik az eljegyzés; Balzacnál — a párizsi pénz aristocraták salonjaiban; Suenél — hajón a vihar ordításai között; Hugo Győzőnél tűz, vész, pusztulás közepett, vagy valami szent helyen; George Sandnál, temetőben sírének kísérete mellett; Ovidnál az égben; Göthenél; a pokolban; Kelmenni Lászlónál a torony tetején; Péter Károlynál a padláson!

Színházak.

Nemzeti Erdélyi egész életében engedett az okosszónak, s így nem esoda hogy többek javaslatát figyelembe véve, saját belátása nyomán is napról napra érdekesb játékrendel vizsgáltja meg a színház, és színészet pártolókat, különösen néhány nap óta az operák változatossága rendkívül jól csik a zeneművészet barátoknak. A dramai rend szinte változatosabb, s exquisitusabb darabokkal jelenkezik. Pártoljuk a nemzeti színházat uraim, s asszonyaim — sajátmagunk intézete, ha veszni fog, miénk leend a dicsőség is.

Káli Örszike furcsa kis lány, s a multkor is a szekrény rejtelmében csinosan játszott. Szentpéteri volt a rendező.

Németszínház A németzínház a comité markaiban szinte sokkal jobb, mint a magán vállalkozók körmei között volt. Új darabok nagyszámmal adatnak, s a comité kéttagja egyénileg is jeles színész levén jó izlésének is kielégítő tanúságát adja. Jelenben a Marokkói arabgyerekek nemcsak ügyesek, hanem valóban aestheticaiak is előadásaikban és rendesen tele házat alkotnak.

Budaiszerű Valóban hasonlít a szerűhez, Rappó bele lapátol mutatóványai garmadája — a jó szélnél — s a port arczára hajtja a tapsvihar. Vénusai mindinkább kezdenek az eredetihez hasonlítani — az az: hogy már nem annyira fődöttek. Hja a makaoban is gusztálás a kéj — s nem egyszerre vágja ki az ember a kilenezest.

A Pesti arena valóságos művészet, és kedélygyilkoló comödia, botrányossabbnál botrányosabb possék cibáltatnak elő ringy rongy kosztumben elanyira, hogy már maga a meglehetősen dressirozott porialis s philister publicum is per a „pissel zu stark“, kal kezd nyilatkozni. De azért az arena meg él, mert erős nép pártolja.

Mintául a' jegyzők számára, közöljük a' jelen instancziát, melly Nyári Pál első alispánnak iratott, ur Jézuz krisztus 1848-ik esztendejében.

Tekintetes első alispán ur! Éberként tünt előm ön magam iránti érdekekben fekvő állomásom körét kegyteli pártfogók által biztosítani, mint-hogy a jelen időszak szabad-tért nyujt, hivatási érzettel — részemről — a megyei esküdtségg megürültségi, vagy szaporitási hivatala vállalkozásában; — annual fogva bizodalom helyzetét egész tiszteleti reménnyel — tekintetes első alispán ur kegytelisége mellett — biztosítani — és tapasztalt mindenkin vágyó elősegélni indokán alakult rendületlen éryet lelesét, tiszta éryeti vonzalommal megkérni; — ugy czélmhozi tiszta törekvés merényletét reményteli vizasztaló határozattal megörzni — ha lennék szerencsés!!

Melly egyedüli kegyteliség ösztöne, állomásom körében hűségem esküje mellett nyujt minden részről reám bizottak poatos vitelt szorgos vigyázattal — a fentebb elő sorolt vágyam ismételt alázatos kérelmével s miután vagyok kezeben Junius hó 15-én 1848. Tekintetes első, alispán urak alázatos szolgálja.

Kivül: Nemes Pestmegyénk Naöy érdemű első alispányához, tekintetes Nyári Pál urhoz nyujtandó — hga Felhozott váialkozás pártolási tárgyban. —

Felolvastatott 1848-ki Julius 6-kán Pesten tartott választmányi kis együlss.

Választmányi nagy gyülés elébe utasittatik, megértés végett.

Tudomásul.

MELLES GYÖRGY előbb Petőfi Sándornál inas, több apróságok elorzásával megszökve, előttem idegen nálam egy napig mint kihordó alkalmaztatott. De nálam is csaláson kaptatván, szintúgy elüzetett. Most Petőfi Sándor, 's az én nevemben ismerőseinkhez jár egyet mást kéregetni, sőt sikerült is gagságának kardot, puskát csalni el. Ezennel felszólitom ismerőimet, Melles Györgynek semmit nevemben kinem adni, sőt őtet mint nyilvános tolvajt letartóztatva, az illető hatóságnak átszolgálatni. Pest jul. 14-én 1848.

Lauka Gusztáv.